

Truyện Cổ Phật Giáo

Truyện Thơ - Tập II

Tâm Minh Ngô Tăng Giao

Diệu Phương tái bản - 2002

Tập II - Phần 2

-ooOoo-

(16)

Một người nghèo lạ

*Chàng Tu Lại rất là nghèo
Gia tài chỉ có Mẹ yêu đã già
Không tiền bạc, không cửa nhà
Lang thang nuôi Mẹ thật là hiếu thay!*

*

*Cứu người chết đuối một ngày
Người ta ơn nghĩa tặng ngay cho chàng
Búa bång sắt tốt vô vàn,
Chàng bèn đón gõ, tìm hang làm nhà
Tránh mưa nắng, tiện vào ra
Hàng ngày chặt củi mang qua chợ làng
Đổi thành vật dụng, thức ăn
Mang về nuôi Mẹ, lòng chàng an vui.
Trong nhà hiếu để tuyệt vời
Ra ngoài giúp đỡ mọi người nhiệt tâm
Tiếng chàng nổi khắp xa gần
Oai danh tráng sĩ giúp dân trong miền.*

*

*Người ta đặt thật nhiều tiền
Thuê chàng săn bắn thú trên non ngàn
Chàng bèn từ chối, chẳng màng
Đã quy y Phật tránh đường sát sinh
Thú rừng vì thế vây quanh*

Muôn chim đua hát an lành ngoài hang.

*

Tuần qua mưa gió phủ phàng
Hôm nay trời tạnh ánh quang tung bùng
Chàng mừng vác búa đi rừng
Chặt cây, lượm củi trong lòng sướng vui,
Xa xa chợt thấy ba người
Ba cô thiếu nữ dạo chơi phía ngoài
Họ đi quên lại trâm cài
Nữ trang đất giá bỏ rơi bên đường
Chàng cầm lên rồi vội vàng
Chạy theo trao lại các nàng của rơi.

*

Thế rồi một buổi sáng trời
Chàng đang mơ ngủ. Có người ghé thăm,
Đẹp như tiên, khẽ nói rằng
Chàng tìm của giúp cho nàng trước đây
Nay nàng muốn tạ ơn này
Xin cùng gá nghĩa vui vầy bên nhau,
Nhà nàng của cải sang giàu
Mẹ cha đã mất từ lâu lắm rồi
Chồng nàng cũng đã qua đời
Hai con còn nhỏ, nàng thời cô đơn,
Giọng nàng êm tựa suối ngàn
Như chim vui hát, như đàn êm ru
Nhưng chàng chợt tỉnh cơn mơ
Nghiêm trang khuyên nhủ: "Con thơ hãy còn
Nàng về đoan chính nuôi con
Sao cho trọn tấm lòng son thờ chồng,
Ta lo chữ hiếu cho xong
Tuổi già sức yếu Mẹ mong cậy nhờ!"
Nghe lời khuyên đẹp vô bờ
Nàng tiên biến khỏi giấc mơ của chàng.

*

Một hôm có kẻ biếu vàng
Nhờ chàng gian dối khai man đôi lời
Chàng bèn từ chối tức thời:
"Đã là Phật tử một đời chẳng tham
Điều gì phạm giới đừng làm

Không nên nói dối, ăn gian, tâm tà!"

*

*Bao nhiêu sự việc vừa qua
Do tay sắp đặt của nhà Vua thôi
Vua A Dục muốn thử người
Nên sai cung nữ đến nơi dụ chàng.
Bạc không ham, sắc chẳng màng
Quy y giữ giới Đạo Vàng Thích Ca,
Tiếng người tráng sĩ bay xa
Gieo hương núi thắm, nở hoa thị thành
Nhà Vua đổ kỵ, gian manh
Sai đao phủ đến rừng xanh giết chàng,
Chàng điềm nhiên khẽ nói rằng:
"Tôi đâu có tiếc tấm thân giả này
Hủy giùm tôi, tốt lắm thay
Chỉ thương Mẹ yếu rồi ai phụng thờ!"
Ngạc nhiên đao phủ sững sờ
Hỏi người bình thân bên bờ tử sinh:
"Ông không giận Vua thật tình?"
Ôn tồn chàng đáp: "Vua mình đáng thương
Bao nhiêu nghiệp ác mãi vương
Cầu xin Đức Phật soi đường thiện tâm
Cho Vua và khắp muôn dân
Cùng nhau hồi hướng dưới chân Phật đài!"
Tâm hồn đao phủ rạng ngời
Ôm đao quay vội về nơi triều đình
Đầu đuôi sự việc tâu trình
Khiến Vua A Dục thật tình ăn năn.*

*

*Tuần sau Vua đến tận hang
Chiêu hiền, đãi sĩ mời chàng về cung
Chăm lo giúp nước việc chung
Nhưng chàng từ chối, đứng đưng, chẳng màng,
Nhà Vua lui tới mời chàng
Chàng quỳ thỉnh Mẹ lời vàng dạy con:
"Mẹ nghe khắp chốn nước non
Vua thời hà khắc đâu còn thương dân
Triều đình đầy những nịnh thân
Tham quan ô lại đa phần xấu xa*

Oán hờn vang khắp mọi nhà
Luân thường đạo lý thật là đảo điên
Cho nên giặc giã khắp miền
Con ra giúp nước thuận duyên lúc này
Mang lời Phật dạy lâu nay
Hương thơm giáo lý gieo đầy khắp nơi
Lời vàng cảm hóa mọi người
Mong rằng đất nước hết thời khổ đau!"

*

Chàng Tu Lại khế củi đầu
Nghe lời Mẹ dạy, trước sau tuân hành
Rời rừng núi, về thị thành
Mang tên "Quốc Bửu" Vua dành đặt cho
Hết lòng việc nước chăm lo
Khiến cho đời sống ấm no dân lành
Chàng đem Phật pháp tâm thành
Quân Vương cảm hóa, triều đình sửa sang
Khắp nơi chói lợi ánh vàng
Tràn đầy an lạc, reo vang thanh bình
Vua theo Phật pháp nhiệt tình
Giờ đây bỗng lại trở thành minh quân
Chỉ dùng đức độ trị dân
Trong ngoài cảm phục, xa gần ngợi ca.

(phỏng theo bản văn xuôi của Thê Quán)

(17)

Quả báo

Thuở xưa có một nàng dâu
Lẳng lơ, dâm dăng từ lâu trong làng
Ngoại tình nàng mãi mơ màng,
Mẹ chồng còn đó nên nàng âu lo,
Lập mưu, tính kế dẫn đo
Làm sao trừ khử bà cho khỏi phiền.
Nàng dâu làm bộ lành hiền
Hết lòng hầu mẹ. Chồng liền cả tin
Trong lòng mừng rỡ vô biên
Nghĩ mình hiếu đễ nhất trên cõi đời.

*

Một ngày vợ khế lựa lời:
"Ta nên giúp mẹ thoát nơi bụi trần
Giúp bà siêu thoát linh hồn
Về vùng tiên cảnh hưởng muôn lộc trời
Hưởng bao hạnh phúc tuyệt vời
Vợ chồng ta mới là người con ngoan!"

*

Chồng tin vợ. Làm kẻ gian.
Nhỏ to tính toán, cùng bàn: "Khó chi
Minh theo phương pháp Đạo kia
Đào hầm chắt củi bốn bề hỏa thiêu
Thế là mẹ sẽ tiêu diêu
Về miền cực lạc bao nhiêu phước lành!"
Vợ chồng vội vã thi hành
Bày ra yến tiệc mời quanh họ hàng,
Tiệc tàn, họ trở về làng
Chỉ còn lại mẹ. Anh chàng thành tâm
Mời bà ngồi xích lại gần
Hầm sâu, lửa đỏ xô chân mẹ vào.
Chàng con khờ khạo biết bao
Nghĩ rằng chắc mẹ trời cao thác về,
Nàng dâu gian ác hả hê
Vợ chồng hoan hỉ ra về cùng nhau.

*

Nào ngờ ở dưới hầm sâu
Có nơi khoảng trống lửa đâu dội vào
Mẹ rơi xuống đó, may sao!
Thân già sống sót xiết bao nhiệm mầu,
Bám cây leo khỏi hầm sâu
Gian nan thân xác, buồn đau cõi lòng
Leo lên vất vả vô cùng
Tới nơi khuya khoắt, một vùng tối tăm
Đường về nhà quá xa xăm
Mẹ trèo lên nhánh cây nằm ẩn thân
Nghỉ đêm kín đáo vô ngần
Cây to rậm rạp nhiều tầng lá xanh.

*

Bỗng đâu có lũ gian manh
Vừa đi ăn trộm ở quanh trong vùng

Đến đây mỗi một tạm ngừng
Nằm lẩn dưới gốc cây cùng nghỉ ngơi.
Mẹ la hoảng, tiếng động trời
Trộm kia đang ngủ, rưng rời hoảng kinh
Thoát thân ôm cửa trốn nhanh
Bạc vàng rớt lại cũng đành bỏ rơi.

*

Qua đêm, tới lúc sáng trời
Mẹ leo cây xuống tìm nơi lối về
Chợt nhìn thấy cửa rơi kia
Bà bèn nhặt lấy rồi đi về nhà.
Nàng dâu thấy mẹ hiện ra
Trong lòng kinh hãi tưởng bà hiển linh,
Anh chồng tưởng mẹ siêu sinh
Giờ đây trở lại thăm mình. Mừng thay!
Đón chào vốn vã nói ngay:
"Con nhờ có vợ chỉ bày cách thiêu
Chắc nay mẹ hưởng lộc nhiều
Con mừng đưa được mẹ yêu lên trời
Mừng nay mẹ ghé về chơi
Vợ con thật quả là người dâu ngoan!"

*

Mẹ nghe xong chợt bàng hoàng
Âm mưu hại mẹ do nàng dâu thôi!
Bà bèn nhỏ nhẹ đôi lời:
"Mẹ nay về được cõi trời nhờ dâu
Phép siêu thăng thật nhiệm màu!"
Bà moi trong túi đưa dâu bạc vàng:
"Ông bà con ở thiên đàng
Gửi con của cải mẹ mang giùm về
Ngọc ngà, châu báu ê hê
Mẹ thời yếu đuối chẳng bê được nhiều
Con nên làm phép hỏa thiêu
Về nơi tiên cảnh lấy nhiều của thêm!"

*

Nàng dâu nổi máu tham lên
Mê mờ con mắt, nghe liền tin ngay
Nhìn chồng khẽ nói mê say:
"Chàng cho phép thiếp mai này siêu thăng

Hỏa thiêu giống mẹ của chàng
Thiếp về tiên cảnh sẽ mang được nhiều
Bạc vàng của cải bao nhiêu
Thiếp mong gom hết ôm theo về nhà
Chúng mình thành đại phú gia
Cho đời nề mặt. Nghĩ mà sướng thay!"

*

Chông nghe ưng ý theo ngay
Đào hầm, chắt củi như ngày mẹ thiêu
Rồi âu yếm nói vợ yêu
Gieo mình lửa đỏ đúng theo phép màu
Siêu thăng tiên cảnh cho mau
Kéo ông bà đợi chờ lâu thêm phiền.

*

Ở đời quả báo theo liền
Hại người mưu độc trở nên hại mình
Nàng dâu dâm dăng ngoại tình
Tham lam, gian ác nay đành bỏ thân.

(phỏng theo bản văn xuôi trích: Gương Nhân Quả)

(18)

Cái lưới không xương

Ngày xưa, ngày xưa, ngày xưa
Có ông Vua nợ vợ vừa chết đi
Trong lòng đau xót kể chi
Tình thương tất cả dồn về cho con
Một nàng công chúa còn son
Khiến Vua đỡ cảnh héo hon cung vàng,
Vua sinh ra mỗi mình nàng
Tươi vui, xinh đẹp, dịu dàng, dễ thương.

*

Một ngày công chúa liệt giường
—m đau bệnh hoạn, hết đường thuốc thang
Bao nhiêu thầy thuốc tài năng
Ra công cứu chữa chẳng ăn thua gì;
Xanh xao, hốc hác, li bì
Nàng nằm cung cấm. Bệnh chi lạ đời?

*

Vua bèn triệu tập khắp nơi
Bao thầy thuốc giỏi đón mời về cung
Họp bàn, tranh cãi tung bưng
Trăm thầy trăm ý nghe chùng khó xuôi
Cuối cùng giải pháp ra đời:
"Sữa sư tử cái chữa thời khỏi ngay!"

*

Chao ơi nghe khó khăn thay!
Nào đâu sư tử quanh đây mà tìm
Vua bèn truyền lệnh khắp miền
Ai tìm ra sữa Vua liền thưởng cho
Bổng nhiều, lộc lắm, chức to,
Bao người liều mạng nào lo sợ gì
Lòng sư tử, chấp gian nguy
Mong sao kiếm sữa đem về lập công.

*

Có chàng trai trẻ xóm Đông
Đã ham quan chức, lại mong bạc tiền
Nghe tin lặn lội đi liền
Rừng sâu núi thẳm cố tìm sữa kia,
Vài ngày sục sạo hiểm nguy
Gặp ngay sư tử đang đi một bầy
Theo về hang. Nghĩ kế hay
Trộn vào nước uống thuốc này ngủ say,
Cả bầy sư tử lẩn quay
Ngủ mê ngủ mệt suốt ngày mãi thôi
Chàng trai cứ việc thành thoi
Tìm sư tử cái, sữa thời nặn ra
Nặn xong ôm sữa về nhà
Thoát vùng nguy hiểm thật là êm ru!

*

Trên đường mang sữa dâng Vua
Góc cây nghỉ mệt chàng vừa lơ mơ,
Có ngài La Hán bắt ngờ
Đi ngang nghe tiếng tranh đua khoe tài
Sáu giác quan của chàng trai
Tranh công kịch liệt cãi hoài cùng nhau.

*

Đôi Tai: "Tôi chiếm công đầu
Tai không nghe rõ lệnh sao thi hành
Biết chi mà kiếm loanh quanh
Nghe Vua cần sữa ai rành hơn tôi?"

*

Hai Chân đạp đất trả lời:
"Tai nghe nhưng nếu chân người chẳng đi
Hai chân này cứ đứng ì
Làm sao lấy sữa mang về cho Vua?"

*

Láo liên Mắt chẳng chịu thua:
"Các anh nói bậy! Chớ đùa với tôi!
Tai nghe. Chân bước. Đứng rồi
Mắt này nhắm lại, bỏ đời các anh!
Hố sâu lộn cổ bò quanh
Làm sao thấy sữa mà dành công đây?"

*

Cánh Tay gân guốc cãi ngay:
"Thiếu đi mười ngón tay này của ta
Làm sao vắt được sữa ra
Các anh đừng có ba hoa hợm mình!"

*

Từ đầu Lưỡi vẫn lặng thinh
Giờ đây nổi trận lôi đình hét vang:
"Im đi! Chớ có làm tàng!
Kính người rồi chẳng ngó ngang đến ai
Tưởng ta đồ bỏ, hết xài
Rồi đây sẽ biết lưỡi oai vô cùng!"

*

Quả nhiên khi tới hoàng cung
Chàng trai dâng sữa, tay bưng ngang đầu
Chợt Vua nghe Lưỡi trình tâu:
"Trông rằng sư tử ngờ đâu sữa lừa!"
Vua nghe Lưỡi nói bắt ngờ
Đang mừng công chúa sắp nhờ thuốc hay
Giờ đây giận giữ ra tay:
"Mang tên bịp bợm tới ngay pháp trường
Chém đầu y để làm gương
Cả gan lừa gạt coi thường cả Vua!"

*

Chàng trai hết sức phân bua
Chẳng tin. Vua mắng: "Chớ đùa cùng ta!"
May thay có vị quan già
Tâu rằng uống thử sữa là biết ngay
Bệnh nhân khỏi, là thuốc hay
Sữa do sự tử ta đây mong chờ
Nếu không khỏi, lúc bấy giờ
Chém đầu chẳng muộn, sẽ đưa pháp trường.

*

Vua nghe hợp lý mọi đường
Truyền đưa bình sữa cho nàng con yêu
Uống xong bệnh giảm rất nhiều
Vài ngày mạnh khỏe, diễm kiều như xưa.
Vị La Hán vào gặp Vua
Kể ra câu chuyện tranh đua bữa nào:
"Giác quan cãi lộn cùng nhau
Lưỡi kia lắt léo nên tâu hại người!"
Vua nay hiểu rõ đầu đuôi
Thường công hậu hĩnh chàng trai xóm nghèo.

*

Phật từng dạy: "Các Tỳ Kheo
Hãy hòa hợp lại cùng theo Đạo mẫu
Như là nước, sữa hòa nhau
Như là ánh sáng hòa bầu không gian!"

(phỏng theo bản văn xuôi của Nguyễn Cao)

(19)

Hòa Thượng Heo

Ngày xưa ở một ngôi chùa
Trụ trì là một thiền sư lâu đời
Thầy tu từ thuở thiếu thời
Cùng ngày với chú heo nuôi trong chùa
Mọi người tuổi đạo đều thua
Cho nên Thầy cứ gọi đùa heo ta
Là "Heo Hòa Thượng" chùa nhà,
Heo ăn, heo ngủ thật là nhàn thay
Rồi heo bài tiết hàng ngày

Dùng làm phân bón vườn cây cho người.

*

Heo ăn mập mập thành thoi
Không ngồi dậy nổi, nằm nơi góc chuồng
Nhưng khi nghe vọng tiếng chuông
Dù cho mệt mỏi, đêm trường, canh khuya
"Heo Hòa Thượng" góc chuồng kia
Đầu luôn ngóc dậy hướng về chùa trên
Thiền sư hoan hỉ vô biên
Chỉ heo Thầy dạy: "Chớ nên coi thường
Muôn loài Phật tánh rõ ràng
Súc sanh nào có khác chẳng con người!".

*

Một hôm có khách tới chơi
Nhờ Thầy chút việc nên mời đi xa
Thầy dặn tăng chúng chùa nhà
Nếu "Heo Hòa Thượng" ông mà tịch đi
Thân ông từng miếng cắt chia
Biếu cho lối xóm cận kề gần đây!"
Dặn xong Thầy vội đi ngay,
Cả chùa ngẫm nghĩ: "Lời Thầy lạ thay!"

*

Nào ngờ mới có một ngày
Là "Heo Hòa Thượng" lần quay lìa trần
Cả chùa hết sức phân vân
Nếu theo Thầy dặn chia phần thịt ra
Sợ đời dị nghị gần xa
Tu hành giới luật chùa nhà chẳng theo,
Sau khi bàn luận đủ điều
Bèn đem chôn cất chú heo sau vườn
Thầy về sẽ sám hối luôn
Không làm đúng lệnh, chẳng tuân theo lời.

*

Khi thiền sư về tới nơi
Thầy nghe rõ chuyện, thở dài kể ra
Rằng "Heo Hòa Thượng" chùa ta:
"Chỉ còn một kiếp cuối là xong xuôi
Qua cầu, giải thoát luân hồi
Tuy nhiên định nghiệp sẵn rồi tránh sao

Kiếp này phải bị loạn đao
Phân thân nhiều mảnh dễ nào thoát qua,
Cho nên muốn giúp ông ta
Sau khi ông chết cắt ra chia phần
Phát cho dân chúng ở gần
Đừng đem chôn dưới mộ phân làm chi
Bây giờ việc đã lỡ đi
Chắc 'Heo Hòa Thượng' lại về đầu thai
Trả xong định nghiệp của Người
Để rồi mới thoát luân hồi khổ đau!".
Mọi người nghe kể buồn rầu
Trong lòng hối hận! Ngờ đâu sự tình!
Thiền sư an ủi: "Duyên lành
Thời gian thấm thoát trôi nhanh trong đời
Các con rồi gặp lại Người"
Cả chùa nghe nói ngậm ngùi, xót xa.

*

Tháng ngày lần lượt trôi qua
Hai mươi năm thoáng như là mơ thôi
Thiền sư giờ đã qua đời
Trụ trì chùa cũ có người lên thay.
Thế rồi bỗng tới một ngày
Có tin quan huyện vùng này lại thăm.
Huyện quan tuổi trẻ, tài năng
Vừa về nhậm chức một năm chưa tròn,
Quan vào lễ Phật chùa trong
Thắp nhang đánh lễ một lòng thành tâm
Rồi ra dạo khắp xa gần
Luyến lưu như thể cố nhân chùa nhà.
Nhưng khi rảnh việc quan nha
Là quan huyện lại ghé qua thăm chùa
Tới lui thân mật chuyện trò
Dần dà duyên Đạo khiến cho đậm đà.

*

Thời gian thấm thoát trôi xa
Một ngày tin dữ loan ra thình lình
Răng quan bị triệu về kinh
Tội danh phản nghịch, triều đình chẳng nương
Dem ra xử tại pháp trường

*Phân thân nhiều mảnh làm gương cho đời.
Cả chùa sừng sốt rụng rời
Ngậm ngùi thương xót tiếc người đạo tâm.
Trụ trì buồn bã vô ngần
Vì cùng quan huyện kết thân lâu ngày.*

*

*Xưa kia ở tại chùa này
Nuôi "Heo Hòa Thượng" cũng tay trụ trì
Chăm nom săn sóc mọi bề
Lo cho heo sống tới khi qua đời.*

*

*Thế rồi một buổi đẹp trời
Trụ trì ngồi ở một nơi tọa thiền
Chợt nghe vắng tiếng diệu hiền
Đường như quan huyện hiện bên cạnh ngài
Mim cười hòa nhã khoan thai
Âm thanh như gió thoảng ngoài bến mơ:
"Tôi 'Heo Hòa Thượng' ngày xưa
Tâm thành ghé đến tạ từ chùa đây
Từ nay xin vĩnh biệt Thầy
Tạ ơn tri ngộ lòng này riêng mang!"
Trụ trì dụi mắt bàng hoàng
Một trời quá khứ thênh thang hiện về
Nhớ ra mọi chuyện xưa kia.*

(phỏng theo bản văn xuôi của Thích Nữ Trí Hải)

(20)

Cò và Cua

*Vườn Trúc Lâm buổi đẹp trời
Phật ngồi thuyết pháp, răn đời chuyện hay:*

*

*Một trong tiên kiếp trước đây
Ta là Thân ở trên cây cao vời
Cây to, mọc đã lâu đời
Giữa hai đầm nước ngay nơi ven rừng
Một đầm nhỏ, nước lưng chừng
Chàng Cua và lũ cá chung họp bày,
Đầm kia rộng rãi đẹp thay*

Lá sen phủ kín, nước đầy, xanh tươi.
Một năm hạn hán khắp nơi
Nước trong đầm nhỏ bốc hơi cạn dần
Nhưng bên đầm lớn ở gần
Nước nhờ sen phủ mười phần còn nguyên.

*

Cò kia đi dạo phía trên
Thấy bầy cá nhỏ Cò liền dừng chân
Trong lòng tính toán phân vân
Nghĩ mưu lừa cá, bắt dần lên ăn.
Cò bèn tỏ vẻ quan tâm
Nói cùng bầy cá: "Nước đầm mau vơi
Các em rồi chết khô thôi
Khổ thân! Tội nghiệp! Mau rời khỏi đây!"
Cá nghe hoảng hốt cả bầy
Xin Cò tìm cách ra tay cứu mình.
Cò bèn lên giọng nghĩa tình:
"Đầm sen là chỗ an bình trú chân
Di cư qua đây cũng gần
Mỏ dài anh giúp quắp dần từng em!"
Cua nghe vội vã la lên:
"Coi chừng kéo mắc bẫy tên Cò này
Thật là chuyện lạ xưa nay
Giống Cò nào có thương bầy chúng ta
Đói lòng nó đến thôi mà!"
Cò bèn trở giọng ba hoa nhân từ:
"Các em muốn rõ thực hư
Cử ngay đại diện anh đưa đi liền
Qua chơi cho biết đầm sen
Bơi xong thỏa thích anh đem trở về
Anh đây tử tế khỏi chê
Giúp người hoạn nạn có nề hà chi,
Các em chớ có hồ nghi
Thoát mau khỏi chốn hiểm nguy kịp thời!"
Cá nghe, bàn tán chọn người
Cá già được cử đi chơi thăm dò.
Cá già về, ca tụng Cò:
"Anh chàng thật tốt! Chớ lo ngại gì!
Đầm sen rộng rãi đẹp ghê

Bông lai, tiên cảnh khó bề sánh ngang!"
Thế là bầy cá vội vàng
Tranh nhau xin được dờn sang đầm này.
Cuộc di cư dễ dàng thay
Anh Cò bụng đói giúp ngay cho mà
Quấp từng em cá đưa qua
Gốc cây cỏ thụ nhà ra rĩa môi
Chỉ còn vớt lại xương thối
Tàn đời lũ cá tin lời gian manh!

*

Đến khi hết cá bơi quanh
Trong đầm còn lại một mình chàng Cua
Khôn ngoan, thủ đoạn có thừa
Cua vừa thắc mắc, lại vừa nghĩ suy:
"Mình rời đầm cạn ra đi
Phải lo đối phó, phòng khi mắc lừa".
Cò ta vốn vãi hỏi Cua:
"Bạn Cua có muốn ta đưa giúp nào?"
Cua nghi ngại: "Đưa làm sao?"
Cò ta dụ dỗ: "Quấp vào mỏ thối
Cũng như đưa cá vừa rồi!"
Cua bèn than vãn: "Vỏ tôi cứng còng
Lại trơn tuột tuyệt thấy không
Mỏ dài anh quấp khó lòng lắm thay
Sợ rơi xuống đất tan thân
Chi bằng tôi bám nhẹ ngay cổ này
Cổ anh rất khỏe xưa nay
Mọi người vẫn phục là tay anh hùng!"
Thịt Cua mùi chọt thơm lừng
Thêm lời nịnh hót tung bưng sướng tai
Cò vươn ngay chiếc cổ dài
Cua bèn bám cổ. Cả hai đi liền.
Khi gần tới cạnh đầm sen
Ăn quen lối cũ Cò bèn dừng chân.
Cua nghi, hỏi giọng bần khoản:
"Sao anh ngừng lại? Phải chăng mệt rồi?"
Loay hoay tìm cách trả lời
Cò đang nghĩ quẩn, Cua thời nhìn quanh
Thấy ngay xương cá rành rành

Gốc cây cỏ thụ chất thành đồng to.
Cua nhanh nhẹn bóp cổ Cò
Hai càng chắc nịch xiết cho rụng rời,
Cua la: "Mày chết Cò ơi!
Lừa tao sao nổi! Tao đời nào thua!"
Cò đau đón khẽ van Cua:
"Đằm sen gần tới! Tôi đưa đi liền!"
Cua ra lệnh: "Đi mau lên!
Giờ trò bịp bợm chết liền nghe em!"
Cò đưa Cua tới đằm sen
Cổ dài vươn xuống ngang trên mặt đằm
Để Cua xuống nước cho gần
Để Cò mau thoát khỏi phần đón đau
Nào ngờ Cua có tha đâu
Hai càng xiết mạnh cửa sâu cổ dài
Cỏ Cò đứt đoạn làm hai
Tàn đời xảo trá! Hết loài gian manh!

*

Thần cây rõ chuyện ngọn ngành
Răn đời: "Thâm độc có thành công đâu
Rước vào kết quả thảm sâu
Ác giả, ác báo từ lâu vậy mà!"

(phỏng theo bản văn xuôi của Nguyễn Thế Vinh)

(21)

Dưới Góc Mai Vàng

Ngày xưa có vợ chồng Rùa
Sống trong hang đá bốn mùa thanh thoi
Hang như tổ ấm cuộc đời
Bên dòng sông mộng nước trôi xanh màu.

*

Một ngày Rùa Vợ ốm đau
Chạy thầy, chạy thuốc đã lâu chẳng lành
Rùa Chồng thương vợ bỏ quanh
Thở dài! Nhìn đám mây xanh than trời.

*

Chú Tôm thường lệ rong chơi

Bơi ngang hang đá nghe lời rên la
Hỏi thăm Rùa, rõ chuyện nhà
Tôm bèn lên tiếng thiết tha cứu người:
"Bệnh này cũng dễ chữa thôi
Cứ tìm gan khỉ về phơi ít ngày
Gan khỉ đưa vợ ăn ngay
Ăn xong bệnh khỏi! Thuốc hay vô vàn!".

*

Vợ chồng Rùa lặng lẽ bàn
Nghĩ mưu tính kế kiếm gan khỉ về
Nhớ ra ở đảo hoang kia
Giữa con sông vắng nước chia đôi dòng
Có đàn khỉ nọ thật đông
Quây quần nhảy nhót bên sông hàng ngày
Mỗi khi Rùa lội qua đây
Anh chàng Khỉ chúa thường hay rờn đùa
Nhấn mày nhăn mặt trêu Rùa,
Phen này cho hết giờ trò khinh khi!

*

Rùa từ biệt vợ ra đi
Tính toán chước quỷ, nghĩ suy mưu thần
Làm sao lừa Khỉ đến gần
Để rồi giết Khỉ lấy gan đem về.
Rùa bơi đến đảo nửa khuya
Vàng trắng mười sáu bốn bề sáng soi
Ánh vàng phôi sắc trên trời,
Rùa bò lên đảo đến nơi Khỉ ngồi
Hỏi thăm. Gợi chuyện. Rờn cười.
Khỉ chuyền cây xuống đùa chơi, tâm tình:
"Những đêm trăng sáng lung linh
Tôi ưa thức trẻ, một mình ngắm trăng!"
Rùa bàn: "Thú vị chi bằng
Nếu nghe thêm cá tung bồng hòa ca!"

*

Tò mò Khỉ hỏi thêm ra
Chàng Rùa tán tỉnh: "Gần nhà chúng tôi
Sáng ra lúc tỏ mặt trời
Cá đều hòa nhạc đón mời bình minh
Nhạc âm vang rất hữu tình

Hòa cùng tiếng sóng dập dình biển khơi
Nghe như giai điệu tuyệt vời
Du dương từ chôn Thiên Thai vọng về!"

*

Khi nghe, lòng dạ đê mê
Vội than: "Tôi chẳng có hề biết bơi!"
Chàng Rùa dụ dỗ đỡ lời:
"Lưng tôi rước bạn thành thoi cứ ngồi
Tôi đưa tới chôn tới nơi
Sợ lông không ướt! Xin mời đi ngay!"
Khi nghe đẹp dạ lắm thay
Lưng Rùa leo vội, nào hay bị lừa.

*

Sông trôi. Sóng cuộn. Gió lùa
Rùa bơi chỡ Khi, lòng Rùa sướng vui
Phục mình mưu mẹo hơn người,
Nửa đường đã thấy chân trời hừng đông.
Khi mơ mộng, giọng reo mừng:
"Gió đưa tiếng nhạc nghe chùng đầu đây!"
Rùa cười chú Khi thơ ngây:
"Nhạc nào mà có, mà say lòng người!
Tôi cần gan bạn mà thôi
Gan khô chữa bệnh vợ tôi mau lành!"
Khôn lanh Khi vội chối quanh:
"Gan nào mà có! Thôi anh làm rồi!
Nhớ rằng loài khi chúng tôi
Mỗi khi đi tới một nơi chẳng lành
Thường treo gan lại trên cành
Nhẹ người, nhảy nhót cho nhanh đó mà!
Lá gan tôi để lại nhà
Về mang tặng chị làm quà được thôi
Tôi làm việc thiện quen rồi!"
Rùa nghe tưởng thật, tin lời thiệt hơn,
Ngượng ngùng khẽ nói: "Cám ơn!"
Bơi vòng trở lại, mừng rơn trong lòng.

*

Khi về tới đảo vui mừng
Nhảy lên, leo vội tuốt tầng cây cao
Nhắm lưng Rùa liệng mạnh vào

Một hòn đá lớn, miệng gào: "Gan đây
Đem về cho vợ ăn ngay
Vợ ăn mau khỏi! Chú mày khôn thêm!"

*

Rùa tuy đau đớn, lặng im
Chợt bùng ánh đạo! Thoắt chìm con mê!
Trong lòng hồi hận tràn trề
Vội than: "Hiểm độc mọi bề là Tôm
Xúi bày ra chuyện ác ôn
Khiến ta mù quáng, đáng buồn lắm thay!"
Rùa ăn năn khẽ tỏ bày:
"Xin anh tha thứ, tôi đây lỡ làm!"
Khỉ nghe Rùa nói thật tâm
Hết buồn. Hết giận. Ra ân cứu người:
"Kể nghe bệnh chị đầu đuôi
Tôi rành nghề thuốc. Tôi thời giúp anh!"
Rùa nghe, nước mắt long lanh
Bệnh tình của vợ ngọn ngành kể ra.
Khỉ bàn: "Quanh quất đâu xa
Lá cây làm thuốc chúng ta mau tìm!"
Cả hai vội vã đi liền
Kiếm ra đủ thuốc quanh miền đảo hoang.

*

Thế rồi Rùa trở về hang
Chở chàng Khỉ chúa nhẹ nhàng trên lưng
Lòng Rùa mở hội tung bùng
Mưu mô xảo quyết chẳng vương chút nào.
Bồng bênh sóng nước nhẹ chao
Đưa Rùa và Khỉ trôi vào trong hang
Vợ Rùa nằm liệt, mơ màng,
"Ông thầy thuốc" Khỉ vội vàng ra tay
Trở tài chữa bệnh thật hay
Bệnh nhân uống thuốc khỏi ngay tức thì,
Vợ chồng Rùa sướng kể chi
Cúi đầu lạy tạ. Nguyên ghi ơn này.

*

Khỉ mời Rùa, lúc chia tay:
"Có Tăng thuyết pháp tới nay bên rìng
Mời anh chị tới nghe cùng

*Gây nền công đức, thoát vùng tử sanh
Hẹn nhau dưới bóng trăng thanh
Gốc cây mai đẹp trên cành đầy hoa!"*

*

*Rùa bơi chở Khỉ về nhà
Lên bờ Khỉ hái cành hoa mai vàng
Đưa Rùa, giọng nói dịu dàng:
"Mùa Xuân đã đến hương ngàn ngát ngàn
Tặng anh chị cánh hoa này
Chúc luôn hạnh phúc vui vầy yêu thương!"
Ngậm hoa Rùa trở về hang
Tiếng lòng hòa nhịp sóng vàng reo vui.*

(phỏng theo bản văn xuôi của Bảo Liên)

(22)

**Công Chúa
Nhật Quang**

*Nhật Quang Công Chúa đẹp xinh
Dung nhan diễm lệ, thông minh hơn người
Lại thêm đức hạnh tuyệt vời
Hiếu cùng cha mẹ, thương nơi dân hiền,
Giúp người nghèo khó tật nguyền
Toàn dân cảm phục, khắp miền mến yêu.*

*

*Trong vườn Thượng Uyển một chiều
Vua cùng Hoàng Hậu dẫu yêu dùng trà
Nhật Quang hầu đứng bên cha
Vua hoan hỉ nói: "Con ta hơn người
Sống vui, hạnh phúc lâu dài
Chính nhờ cha mẹ. Nào ai sánh bằng!"
Nhật Quang bèn nói dịu dàng:
"Công ơn cha mẹ sánh ngang biển trời
Ghi lòng tạc dạ mãi thôi
Nhưng con thiết nghĩ cuộc đời con đây
Một phần cha mẹ dựng gậy
Một phần nhờ kiếp trước đây công tu!"*

*

Lời nàng chẳng đẹp lòng Vua

Khiến Ngài tự ái như vừa tổn thương
Vua suy nghĩ suốt đêm trường
Trong lòng bức bối, vấn vương muện sầu
Sáng ra đòi một quan hầu
Sai đi khắp chốn tìm mau ra người
Đói nghèo, khổ cực, tả tơi
Lang thang xó chợ, tuổi thời thanh niên
Dẫn về trình diện trước thềm
Vua đem Công Chúa gả liền ngay cho
Mỉa mai Vua nói: "Chớ lo
Theo con kiếp trước con tu đã nhiều
Kiếp này đâu có sợ nghèo
Để ta xem thử mọi điều đúng không
Lấy người cơ cực làm chồng
Xem con có thoát khỏi vòng khổ đau?".

*

Triều đình, Hoàng Hậu lo âu
Chi riêng Công Chúa trước sau mỉm cười
Tỏ ra bình tĩnh khác người
Giã từ nhung gấm, vào nơi bán cùng
Theo chồng rời khỏi Hoàng Cung
Toàn dân nghe chuyện xót thương ngậm ngùi.

*

Bụi đời toi tả dập vùi
Nhật Quang lê bước buồn vui trên đường
Hỏi thăm gia cảnh của chàng:
"Sao trông diện mạo thuộc hàng thư sinh
Mà nay nghèo khổ cùng đình?"
Buồn rầu chàng mới tâm tình xót xa:
"Trước kia sống với mẹ cha
Gia đình giàu có, cửa nhà thênh thang
Chơi phóng túng, sống hoang đàng.
Chỉ chuyên cờ bạc, chẳng màng bút nghiên
Đến khi cha mẹ quy tiên
Cửa nhà bán hết! Bạc tiền trôi đi!
Trắng tay chẳng có nghề chi
Đành đi hành khất kéo lê thân tàn
Còn đâu gia sản giàu sang
Chỉ còn một mảnh vườn hoang cõi cằn

Giờ đây hối đã muộn mất!".
Nghe xong Công Chúa khẽ an ủi chàng:
"Đôi ta kết nghĩa đá vàng
Từ nay chồng vợ tìm đường làm ăn
Trước tiên kiếm chỗ nương thân
Đành về tạm trú nơi phần vườn hoang"

*

Vàng dương chói lọi ánh vàng
Theo chân Công Chúa mở đường tương lai
Vườn hoang, cây rậm, cỏ dài
Vợ chồng ra sức trong ngoài dọn ngay
Xóm làng cảm mến tiếp tay
Dựng chòi tạm trú qua ngày gian lao.
Đất vườn cần cỗi có đào
Cuốc sâu xuống đất ai nào có hay
Tìm ra vàng bạc chất đầy
Mấy chum châu báu chôn đây lâu rồi.

*

Vợ chồng rất đổi mừng vui
Cùng nhau tạo dựng cơ ngơi chốn này
Ngựa xe, nhà cửa, vườn cây
Khang trang lộ lẫm, phố đầy sắc hoa
Tốt lòng giúp đỡ gần xa
Kẻ nghèo tàn tật, người già neo đơn
Ơn lành chia khắp muôn phương
Từ bi tỏa ngát thơm hương một vùng.

*

Từ khi Công Chúa rời Cung
Nhà Vua nghĩ lại vô cùng ăn năn
Chắc con gian khó nhọc nhằn
Cho nên sai phái cận thân dò la
Phải tìm tung tích cho ra
Rời về báo lại cho nhà Vua hay.
Cận thân đi khắp đông tây
Tìm ra Công Chúa vội quay về triều
Trước sau trình báo mọi điều
Vua nghe lòng vẫn còn nhiều hồ nghi
Dò la Vua đích thân đi
Mới hay Công Chúa trẫm bề an vui.

*

Nhà Vua thối mắc trở lui
Tìm khu tịnh xá, ghé nơi Phật Đài
Vua từng nghe tiếng tụng Ngài
Tu hành giác ngộ, ít ai sánh cùng
Vua vào đánh lễ Phật xong
Tỏ bày thối mắc nỗi lòng ưu tư:
"Chắc xưa Công Chúa khéo tu
Kiếp này hưởng phúc rất ư nhiệm màu?"

*

Khoan thai Phật kể chuyện sau:
"Lái buôn có kẻ rất giàu trước kia
Chồng thời keo kiệt, chi ly
Vợ thời thành kính chuyên đi cúng dường
Giúp người nghèo khổ thập phương
Tôn thờ Tam Bảo lòng thường thành tâm,
Anh chồng bực bội vô ngần
Nhiều phen la mắng, bao lần cản ngăn,
Vợ bèn từ tôn khuyên răn
Mong chồng nguồn đạo ăn năn tìm về
Mau mau rời khỏi bến mê
Máu tham đẹp bỏ còn chi quý bằng,
Khuyên chồng rộng rãi tháng năm
Mãi rồi chồng mới hồi tâm nghe lời.
Lái buôn keo kiệt một thời
Là chàng hành khát nổi trôi kiếp này,
Còn người vợ kiếp trước đây
Kiếp này sung sướng hưởng đầy hồng ân
Chính là Công Chúa Nhật Quang
Xinh tươi nhan sắc, đoan trang tính tình
Lại thêm tốt bụng thông minh
Đó là tiền kiếp ngọn ngành trước sau!"

*

Nhà Vua suy ngẫm hồi lâu
Lòng riêng chợt ngộ Đạo mâu sáng soi
Cúi đầu đánh lễ cáo lui
Về triều ra lệnh cho người vợ đi
Đón mời Công Chúa trở về
Cùng chồng trọn nghĩa phu thê mặn nồng

*

Ở đời nhân tốt gieo trồng
Quả lành, phước báu ta cùng hưởng thôi.

(phỏng theo bản văn xuôi của Quảng Tiến)

(23)

Dứt Bỏ Áo Tình

Một thời Đức Phật Thích Ca
Ở thành Xá Vệ, nhà nhà an vui,
Ngài đi giáo hóa khắp nơi
Lời vàng thuyết pháp giúp đời thiết tha.

*

Có người ngoại đạo phương xa
Vì nghe danh Phật tìm qua gặp Ngài
Quản chi vất vả đường dài
Mong nghe Ngài dạy những lời gấm hoa.

*

Nhiều ngày vất vả trôi qua
Cuối cùng người khách phương xa tới thành
Ruộng đồng Xá Vệ tươi xanh
Khách dừng chân nghỉ, nhìn quanh ngắm trời
Ruộng bên khách thấy hai người
Một già, một trẻ cuốc nơi ven đồng.

*

Chợt nghe tiếng thét hãi hùng
Chàng trai gục xuống vũng bùn mê man
Lão ông vớt cuốc chạy sang
Mới hay rắn độc trong hang cắn người
Chàng trai đã chết mất rồi
Lão ông buồn thoáng, xong thời thân nhiên
Trở về cuốc đất lại liền
Khách xa thấy vậy ngạc nhiên trong lòng
Tới nơi thăm hỏi lão ông
Biết ra người chết là con trai đầu.
"Sao không thấy cụ buồn rầu
Chẳng hề đau xót! Nỡ đâu lạnh lùng!"
Khách xa thắc mắc hỏi cùng,
Ôn tồn khách được lão ông trả lời:

*

"Đã sinh ra ở trên đời
Sống rồi lại chết. Ai người thoát đây?
Hãy gieo nhân tốt kiếp này
Trái lành, quả ngọt hái đây kiếp sau
Ích chi phiền não thương đau?"
Lão ông nhân khách nều vào thành trong
Vui lòng ghé đến nhà ông
Nhắn tin bà lão rằng con chết rồi:
"Cơm trưa mang một phần thôi
Phần kia để lại cho người nhà ăn!"
Khách ra đi, nghĩ bản khoăn:
"Mạng con sao chẳng quý bằng cơm canh!"

*

Khách lòng buồn bã vào thành
Theo lời chỉ dẫn tìm nhanh đến nhà
Nhắn tin con chết cho Bà
Bà nghe, khuôn mặt thoáng qua chút buồn
Rồi bình thân nói: "Cảm ơn!"
Khách nghe sừng sốt hỏi luôn lão bà:
"Tại sao bà chẳng xót xa?"
Ôn tồn bà nói: "Mẹ cha khác nào
Chủ nhà trọ, đón khách vào
Khách là con cái, chiều nào dùng chân
Qua đêm ngủ đỡ nhọc nhằn
Để rồi mai sáng gói khăn lên đường
Chủ nhà trọ dù nhớ thương
Chẳng nên cứ mãi vấn vương muộn sầu
Chính do nghiệp báo từ lâu
Mà con cái thác sinh vào mẹ cha
Đến khi mãn nghiệp lại ra
Chết rồi ích lợi chi mà khóc thương!"

*

Vừa khi chị gái ngoài vườn
Vào nghe tin dữ, chỉ vương nét buồn
Nói rằng: "Sống chết lẽ thường
Khi không còn sống, xót thương ích gì!
Chị em nào có khác chi
Những cây gỗ ở rừng kia đóng bè

Thả vào dòng nước xuôi đi
Sông hồ phẳng lặng bè thì êm trôi
Nếu mà bão táp toi bờ
Vỡ bè, cây ghép tức thời lìa tan
Cuốn theo sóng nước thênh thang
Mỗi người mỗi ngã kết đoàn nữa đâu!
Nhân duyên kiếp trước hợp nhau
Kiếp này chung cửa sinh vào mà thôi!
Con người tuổi thọ ngắn dài
Tùy theo nghiệp báo. Chớ hoài khổ đau!"

*

Vợ chàng trai phía bếp sau
Chạy lên rõ chuyện, cúi đầu khẽ than:
"Chồng tôi thôi đã lia trần!"
Thế rồi chẳng thấy nằm lăn khóc gào
Khách kinh ngạc biết là bao
Hỏi thăm sao Vợ nữ nào thờ ơ.
"Chồng tôi đã chết" Vợ thưa
"Dù cho gào khóc cũng thừa mà thôi
Vợ chồng đạo nghĩa ở đời
Khác chi một cặp chim ngoài rìng xanh
Đêm về cùng ngủ một cành
Sáng ra tung cánh bay quanh kiếm mồi
Có duyên trở lại cặp đôi
Chẳng may gặp nạn tách rời còn đâu!
Vợ chồng số mạng khác nhau
Cớ sao mua thảm chuốc sầu thân ta!"

*

Khách nghe xong lặng người ra
Tiếc công lặn lội tìm qua xứ này
Nhân tình thế thái buồn thay
Gia đình cái tốt cái hay chẳng còn,
Khách kia lòng dạ héo hon
Muốn quay về nước nhưng còn phân vân:
"Chỉ riêng gặp mấy nông dân
Mà ta phê phán có phần sai chẳng?"
Đã qua đây hãy tìm thăm
Vào ra mắt Phật, điều hằng thiết tha.

*

Vườn Kỳ Viên cũng chẳng xa
Đường vào tịnh xá lá hoa phô đầy
Đón chào khách lạ ghé đây,
Khách vào lễ Phật, giải bày tâm can
Buồn gia đình bác nông dân
Làm điều trái với thế nhân thường tình
Mim cười Phật dạy: "Chúng sinh
Mỗi khi mắt mắt người mình thương yêu
Thường hay than khóc đủ điều
Đó là 'nhân tính' nói theo tình đời
Nhưng về 'chân lý' cao vời
Có chi đáng trách nơi người nông dân
Gia đình này chẳng lỗi lầm
Họ hay rõ được 'sắc thân' vô thường
Dù cho có tiếc có thương
Làm sao nắm giữ. Vấn vương làm gì
Dù phàm hay thánh khác chi
Ai mà tránh khỏi chết đi một ngày
Cuộc đời sống chết kề ngay
Là hai đầu mối vẫn xoay chẳng ngừng
Tiếp nhau luân chuyển khôn cùng
Ai mà hiểu vậy đáng mừng lắm thay
Thế là giải thoát được ngay
Áo tình dứt bỏ, thân này sống vui!

*

Khách nghe lời Phật dạy rồi
Đột nhiên tỉnh ngộ, quỳ nơi Phật Đài
Xin làm đệ tử của Ngài
Ở luôn học đạo cuộc đời thơm hương!

(phỏng theo bản văn xuôi của Phạm Ngọc Khuê)

(24)

Nước mắt Mẹ hiền

Thuở xưa có một nhà buôn
Nghe lời biển gọi, căng buồm ra khơi
Nổi trôi buôn bán khắp nơi
Ghé bờ xa lạ, sống đời lênh đênh.
Hơn mười năm thoáng trôi nhanh

Nhà buôn giàu có, trở thành phú ông
Cửa nhà to đẹp vô cùng
Cạnh ngay bãi biển chập chùng sóng vang.

*

Vợ nhà buôn rất đảm đang
Nhưng trên nét mặt luôn mang vẻ buồn
Áu lo theo những chuyến buôn
Theo cơn bão tố dập dồn hiểm nguy
Chông đi có mệnh hệ chi
Con thơ, vợ dại dễ gì sống yên,
Con trai lên sáu, lành hiền
Mẹ nhìn khuây khỏa nỗi niềm lo âu.

*

Một đêm thao thức canh thâu
Trời đông lạnh lẽo, mưa sầu tuôn rơi
Chông đi buôn đã lâu rồi
Phương xa nhẩn tiếng ngày mai trở về.
Vợ đang lo sợ tái tê
Chợt nghe biển động, bốn bề cuồn quay
Gió gập vang, sóng dâng đầy
Thâu đêm, suốt sáng. Qua ngày hôm sau
Đoàn thuyền buôn chẳng thấy đâu
Mọi người ra bãi lo âu ngóng chờ
Mãi khi gần tối mịt mờ
Một thuyền sóng sót ghé bờ mà thôi
Các tàu, thuyền khác đã rời
Vợ nhà buôn chợt rụng rời đón đau
Chông mình vùi xác biển sâu
Than ôi đất thảm, trời sầu là đây!
Tang thương ngắt lịm thân gầy,
Còn bao hy vọng trút đầy vào con.

*

Thời gian như sóng dập dồn
Con nay khỏe mạnh, lớn khôn nên người
Chàng luôn nhìn biển xa vời
Như thăm mơ ước cuộc đời phiêu lưu.
Một hôm Chàng hỏi Mẹ yêu:
"Cha con thời trước đã theo nghề gì?"
Mẹ Chàng lo sợ, dẫu che:

"Chỉ buôn trong nước, không hề đi xa!"
Chàng bèn theo gót giống Cha
Đi buôn quanh quần gàn nhà mà thôi,
Tiền vàng được bốn đồng lời
Mang về biếu mẹ giúp người khó khăn.

*

Một hôm thiên hạ nói rằng:
"Cha Chàng từng có cửa hàng dầu thơm!"
Chàng bèn suy tính thiệt hơn
Đổi nghề, mở tiệm dầu thơm trong vùng
Lần này lời những tám đồng
Chàng đưa nhờ Mẹ cúng trong các chùa.

*

Có người lại nói: "Ngày xưa
Cha Chàng chuyên bán ngọc ngà, nữ trang!"
Chuyến qua nghề mới dễ dàng
Chàng lời mười sáu đồng vàng ngay thôi!
Chẳng cần buôn bán xa xôi
Chuyến sau lời được ba mươi hai đồng,
Mẹ mang giúp kẻ khốn cùng,
Và làm công đức khắp trong chùa chiền.

*

Cuối cùng có kẻ nói thêm:
"Bán buôn đường biển cũng nên theo nghề
Noi gương Cha thuở xưa kia!"
Lời gây kích thích! Chàng nghe bồi hồi!
Vẳng như tiếng gọi biển khơi
Trùng dương thách đố chỉ người thanh niên.
Bán vàng, gom vốn, mua thuyền
Chuyến này lòng quyết buôn miền xa xôi,
Chàng về tìm Mẹ trình lời
Mẹ nghe sừng sốt, lệ rơi hã hừng!
Mẹ ngăn: "Nguy hiểm vô cùng
Cha con đi biển đã từng vùi thây
Khổ đau lòng Mẹ còn đây
Nỡ nào bỏ Mẹ lạt lây một mình!
Con đi trời biển lênh đênh
Mẹ buồn khô héo chắc đành chết thôi!"

*

Thanh niên chẳng chịu nghe lời
Quyết tâm! Cãi Mẹ! Ra khơi! Căng buồm!
Rủ thêm thuyền bạn đi buôn
Cùng nhau gom lại một đoàn thật đông.
Mẹ nhìn cảnh tượng nào lòng:
"Trước Cha đã vậy! Giờ con khác nào!"
Mẹ lặn xuống đất thăm sao
Ôm chân con lại, khóc gào cản ngăn,
Thanh niên thoáng chút băn khoăn
Thế rồi cương quyết rút chân ra liền
Bước qua đầu của Mẹ hiền
Không quay nhìn lại. Xuống thuyền ra đi.
Mẹ ngồi dậy, đẹp sầu bi
Sợ con quả báo nên chi nguyện cầu:
"Cầu con may mắn dài lâu
Tai qua, nạn khỏi, trước sau an bình,
Mong con vẫn hái quả lành
Dù ngang đầu Mẹ nữ đành bước qua!"

*

Đoàn thuyền vượt sóng ra xa
Bình an vô sự trong ba ngày đầu,
Vài ngày sau giữa biển sâu
Gặp cơn bão lớn thuyền, tàu nát tan,
Thanh niên may mắn vô vàn
Đeo trên tấm ván trôi ngang xác người
Dạt vào bến lạ xa vời
Một mình lê bước tìm nơi an lành.

*

Mấy ngày vất vả trôi nhanh
Tới thành phố nọ. Vây quanh đón chào
Bốn nàng Tiên đẹp xiết bao
Mời Chàng ở lại vườn đào chung vui
Hưởng nhiều lạc thú trên đời
Mỗi Tiên trang điểm đeo nơi ngực nàng
Một đồng tiền lấp lánh vàng
Giống tiền Chàng biếu Mẹ Chàng trước đây.
Ít ngày hưởng lộc vui vậy
Chàng rời Tiên nữ nơi này. Rong chơi!

*

Ghé vào thành phố thứ hai.
Tám Tiên chào đón lá loi, dịu dàng.
Điểm trang trên ngực tám nàng
Tám đồng tiền giống tiền vàng ngày xưa.
Hưởng vui, hưởng lộc say sưa
Rồi Chàng lê gót giang hồ đi xa.

*

Ghé vào thành phố thứ ba
Bao Tiên đẹp để ulla ra đón mời
Mười sáu nàng. Đẹp tuyệt vời.
Thân người quyến rũ, ngực người điểm trang
Đủ mười sáu đồng tiền vàng
Hết lòng cung phụng cho Chàng sớm trưa.

*

Lãng du quen thói đẩy đưa
Chàng vào thành phố thứ tư đông người
Một bầy Tiên nữ xinh tươi
Xiêm y lộng lẫy, ba mươi hai nàng
Ba mươi hai đồng tiền vàng
Tiên đeo trước ngực, nhịp nhàng múa ca
Đón Chàng trong cánh tay ngà
Linh đình yến tiệc, nguy nga cung đình
Đồng vàng phớ sắc lung linh
Khiến Chàng nhớ lại chuyện mình xưa kia
Tiên lời đưa Mẹ cúng đi
Giờ đây phước đức hưởng về đẹp thay!
Chỉ gần Tiên được ít ngày
Rồi Chàng lại muốn chia tay các nàng
Dù Tiên hết sức khuyên can
Vẳng như có tiếng gọi Chàng thiết tha!

*

Chuyến này đi thật là xa
Tới thành phố nọ mở ra đón chào
Bước qua cửa sắt Chàng vào
Cửa liền đóng lại, vách cao bốn bề,
Dẫn thêm một quãng đường đi
Chợt nhìn cảnh tượng gớm ghê rùng mình,
Một người đang chịu cực hình
Trên đầu phải đội một vành sắt nung

Sắt đang cháy đỏ phừng phừng
Khiến bao máu mủ không ngừng tuôn rơi.
Thương tâm Chàng hỏi đôi lời
Nạn nhân kể lễ: "Luật trời tránh đầu!
Ta từng làm Mẹ khổ đau
Giờ đây quả báo trước sau đến liền
Chịu hình phạt khổ triền miên
Chờ người bất hiếu thay phiên gánh giùm!"

*

Chàng đang suy nghĩ mung lung
Chợt đầu vành lửa bập bùng bay qua
Chụp lên đầu, nóng cháy da
Máu tuôn, khói bốc thật là thảm thương.
Người kia trở lại bình thường
Tai qua, nạn khỏi, vết thương đã lành,
Nhấn Chàng: "Bạn chịu cực hình
Đến khi có kẻ thay mình ghé đây!"

*

Chao ơi! Đau đớn dằng dầy
Da này lửa cháy! Thịt này sắt nung!
Tuy Chàng khổ sở vô cùng
Nhưng lòng tự nghĩ: "Ta đừng trông mong
Cực hình cứ mãi xoay vòng
Phải nên chấm dứt ngay trong kiếp này,
Đừng ai chịu cảnh đọa đầy,
Đừng ai làm Mẹ hao gầy khổ đau!"
Chàng bèn khe khẽ nguyện cầu:
"Tôi xin phát nguyện trước sau một lời
Đội vành này mãi trên đời
Cực hình gánh chịu cho người trần gian!"

*

Tình thương nở đẹp vô vàn
Trong lời phát nguyện chứa chan tâm thành
Khiến Chàng hưởng phúc thật nhanh
Tội tình giải thoát, cực hình tiêu tan,
Vành nung kia loé ánh vàng
Đột nhiên rời khỏi đầu Chàng bay cao
Chàng lạnh lặn như thuở nào
Quay về cuộc sống với bao an lành.

*Mẹ như hiện giữa mây xanh
Dịu dàng vẫy gọi con nhanh trở về.*

(phỏng theo bản văn xuôi của Quảng Huệ)

-ooOoo-

* Sách biếu, không bán.
* Tác giả không giữ bản quyền.
* Hoan nghênh tái bản ấn tống
hoặc phổ biến dưới bất kỳ hình thức nào khác.
*

Địa chỉ liên lạc:
Tâm Minh Ngô Tăng Giao
45481 Caboose Terrace
Sterling - VA 20166
USA

-ooOoo-

[Đầu trang](#) | [Phần 1](#) | [Phần 2](#) | [Tập I](#) | [Tập III](#)

[Trở về trang Thư Mục](#)

last updated: 01-01-2004

*Chân thành cảm ơn Cư sĩ Tâm-Minh Ngô Tăng Giao đã gửi tặng bản
vi tính (Bình Anson, 05-2003).*